

DECIZIE

10 noiembrie 2010

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Iulia Sîrcu, Tamara Chișcă-Doneva

examinând în ședință publică recursul declarat de către întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” ,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” împotriva întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu” cu privire la încasarea remunerației de autor,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2008, prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a ț ă

La 26 decembrie 2007, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu” cu privire la încasarea remunerației de autor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în calitate de utilizator de creații protejabile prin interpretare publică, pîrîtul a obținut din partea reclamatului Licență de tip IP nr.1115 din 23 decembrie 2004. În virtutea prevederilor legislației privind dreptul de autor, conexe și a clauzelor Licenței pîrîtul s-a obligat, de sine stătător, o dată în trimestru, pînă la datat de 15 a lunii care urmează după trimestrul raportat: să achite remunerația de autor în cuantum de 150 lei și să prezinte darea de seamă privind creațiile valorificate. Însă, pîrîtul nu execută obligațiile menționate mai sus, începînd cu trimestrul IV anului 2005, din care motiv pîrîtul datorează reclamantului cu 1200 lei, remunerația de autor pentru perioada trimestrului IV 2005, I – IV 2006, I – III 2007, 907 lei penalitatea de întîrziere de 2% din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere cu plată și 4176 lei, penalitatea contractuală în mărimea de un salariu minim pentru fiecare zi de întîrziere a prezentării dării de seamă privind creațiile valorificate, în total 6282 lei.

A menționat reclamantul că, pînă la data sesizării instanței de judecată cu prezenta cerere, pîrîtul a refuzat să soluționeze amiabil litigiul generat de nerespectarea reglementărilor privind dreptul de autor/conexe, inclusiv prin neonorarea obligațiilor asumate prin Licență nr.1115, propusă de reclamant prin pretenția nr. 1-07/2253 din 22 august 2007.

Solicită, obligarea pârîtului să plătească reclamantului, conform Licenței, în beneficiul titularilor de drepturi de autor/conexe, a datoriei în sumă de 6282 lei, obligarea pârîtului să prezinte reclamantului, dări de seamă corespunzătoare privind creațiile valorificate pentru perioada trimestrelor IV 2005, I – IV 2006, I – III 2007 și obligarea pârîtului la plata cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2008, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat de la întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” în beneficiul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” suma de 6282 lei și fiind obligată întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” să prezinte Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” dări de seamă privind creațiile valorificate în perioada trimestrului IV a anului 2005, trimestrelor I – IV a anului 2006 și trimestrelor I – III a anului 2007.

La 02 iulie 2010, întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” a declarat recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea recursului, casarea hotărîrii primei instanțe cu restituirea pricinei spre rejudecare în prima instanță.

În conformitate cu art. 402 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 20 zile de la data comunicării hotărîrii motivate. Materialele cauzei atestă că reprezentantul recurentului întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu”, Russu Ruslan a primit copia hotărîrii motivate a primei instanțe la 15 iunie 2010, fapt confirmat prin semnătura din dosar la cererea acestuia privind eliberarea copiei hotărîrii motivate cu mențiunea precum că a primit copia hotărîrii. Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul se consideră depus în termen.

În motivarea recursului recurentul întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” a indicat că consideră hotărîrea primei instanțe ilegală, deoarece dînșii nu au primit nici o pretenție și respectiv nici o cerere de chemare în judecată pe cauza respectivă, de asemenea întreprinderea nu a fost înștiințată despre locul data și ora ședinței de judecată. A mai indicat recurentul că, nu numai că au fost încălcate drepturile lor la apărare, dar și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

Reprezentantul recurentului, întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu”, în ședința instanței de recurs, nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat legal despre data ora și locul examinării recursului, totodată din avizul prezentat de Poșta Moldovei, întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” nu mai activează pe adresa invocată în cererea de recurs (mun. Bălți, str. Moscovei 19 și mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare 90), iar locul aflării întreprinderii în prezent, instanței nu a comunicat.

Aplicînd prevederile art. 414 al. (1) CPC, care stabilește că neprezentarea în ședința de judecată a participantului la proces sau a reprezentantului citat legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea recursului, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursul în lipsa intimatului.

Reprezentantul intimatului Asociația „Drepturi de autor și conexe”, Ariadna Dodi, în ședința instanței de recurs, a cerut respingerea recursului și menținerea hotărîrii instanței de apel pe care o consideră întemeiată și legală.

Audiind reprezentantul intimatului, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră

recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, restituind pricina spre rejudecare în primă instanță sau, după caz, în instanța de apel, cînd eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art.400 alin.(3) lit.b) CPC, se consideră că normele de drept procedural sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 102 al. (1) și (6) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces privitor la locul, data și ora ședinței de judecată. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că prima instanță examinînd pricina în baza cererii de chemare în judecată depusă de către Asociația „Drepturi de autor și conexe”, a încălcat prevederile legii procedurale, examinînd pricina în absența reprezentantului întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu”, care nu a fost înștiințat în mod legal. Astfel, instanța de recurs, în susținerea poziției sale invocă următoarele.

S-a constatat că, Asociația „Drepturi de autor și conexe” a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu” cu privire la încasarea remunerației de autor.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2008, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat de la întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” în beneficiul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” suma de 6282 lei și fiind obligată întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu” să prezinte Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” dări de seamă privind creațiile valorificate în perioada trimestrului IV a anului 2005, trimestrelor I – IV a anului 2006 și trimestrelor I – III a anului 2007.

După cum rezultă din actele pricinii, la examinarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, reprezentantul întreprinderii „Tavers-Harjeu” nu a participat invocînd motivul că nu a fost înștiințat legal despre locul, data și ora examinării cauzei prin prin ce instanța a îngrădit pîrîtului dreptul la un proces echitabil.

Astfel, reieșind din prevederile art. 193 alin. (1) CPC, instanța urma de a înștiința în mod legal, despre locul, data și ora ședinței instanței de judecată a reprezentantului întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu”.

Conform art. 400 alin.(3) lit.b) CPC unul din temeiurile casării hotărîrii constituie faptul examoinării pricinii în absența unui participant la process, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecat.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, examinînd cauza în lipsa pîrîtului, prima instanță a admis o încălcare a principiilor de contradictorialitate a procedurii și de egalitate a armelor, ceea ce conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului reprezintă o violare a

art. 6 §1 al Convenție Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale – dreptul la un proces echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversarul său.

Astfel, recurentul a fost privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția sa, de dreptul de a-și apăra interesele, fapt ce a dus la încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale prevăzute de art. 26 CPC.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 01 februarie 2005 în cazul Ziliberg împotriva Moldovei și din 13 noiembrie 2008 în cazul Russu contra Moldovei, prin care a fost recunoscută încălcarea art. 6 § 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Circumstanțele menționate constituie temei incontestabil de casare a deciziei contestate cu remiterea cauzei la rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, și de a crea condiții obiective și reale participanților la proces, pentru realizarea drepturilor sale procedurale în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 417, al. (1), lit. c), art. 419 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către întreprinderea individuală „Tavers-Hîrjeu”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexive” împotriva întreprinderii individuale „Tavers-Hîrjeu” cu privire la încasarea remunerației de autor, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Tamara Chișcă-Doneva